

Namdalseid og Osen beitelag v/Hans Petter Hestmo
Steindalsveien 917
7740 STEINSDALEN

Vår dato: 30.07.2018
Vår ref.: 2018/14157

Deres dato: 30.07.2018
Deres ref.:

Avslag på søknad om skadefelling av bjørn i juli 2018

Namdalseid og Osen beitelag har søkt om skadefelling av bjørn innenfor deres beiteområde, som er Namdalseid, Flatanger og Osen kommuner. Bakgrunnen for søknaden er en uverifisert observasjon av bjørn ved Åsneset i Namdalseid kommune. Med bakgrunn i at det ikke er dokumenterte skader av nyere dato i beiteområdet og at observasjonen er uverifisert, finner Fylkesmannen ikke å kunne gi tillatelse til skadefelling av bjørn i den aktuelle situasjonen. Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Vi viser til muntlig søknad fra Hans Petter Hestmo 26. juli 2018 kl. 11.38, der han søker om skadefellingstillatelse på en bjørn på vegne av Namdalseid og Osen beitelag. Bakgrunnen for søknaden var en uverifisert bjørneobservasjon 25. juli d.å. kl. 16.30 ved Åsneset i Namdalseid kommune. Hestmo hadde fått beskjed om den uverifiserte observasjonen fra en bærplukker som ønsket å være anonym.

Bærplukkeren hørte lyder i skogen i forkant av denne bjørneobservasjonen, men observerte ingenting i retning lydene. Idet vedkommende skulle gå til bilen ble en bjørn observert på ca. 60 meter når den krysset vegen. Hestmo ønsket fellingstillatelse på en bjørn i Namdalseid Flatanger og Osen kommuner med bakgrunn i den observasjonen.

Fylkesmannen informerte om at dette var en usikker observasjon som ikke var verifisert, og det ville ikke utløse en fellingstillatelse. Fylkesmannen informerte Hestmo at de burde kontakte SNO for verifisering av observasjonen. Med daværende informasjon avslo Fylkesmannen den muntlige søknaden fra Hans Petter Hestmo om en fellingstillatelse på en bjørn i Namdalseid, Flatanger og Osen kommuner. Namdalseid og Osen beitelag ved Hans Petter Hestmo kontaktet Fylkesmannen pr. e-post 27. juli. kl. 00.28, der de søkte skriftlig om fellingstillatelse på en bjørn.

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer
fmltpost@fylkesmannen.no

Besøksadresse:
Steinkjer: Strandveien 38
Trondheim: Prinsensgt 1
www.fylkesmannen.no/trondelag

Telefon:
74 16 80 00
Org.nr.:
974 764 350

Saksbehandler:
Simon Heier
Telefon:

Forskrifter og betingelser knyttet til betinget skadefelling av bjørn

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

”Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.”

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

“... Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak”*

Betingende fellingstillatelser

Miljødirektoratet har i brev av 1. juni 2018 fattet vedtak om betinget skadefelling på bjørn etter en vurdering av bestandssituasjonen og den skade som bjørn påfører bufe og tamrein i enkelte rovviltregioner. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, har direktoratet gitt fylkesmennene i region 6, 7 og 8 en kvote for betinget skadefelling på totalt 3 brunbjørner. Denne kvoten ble fylt med felling av 1 bjørn i Lierne 16.6.2018. Fylkesmannen ble varslet om fellingen 17. juni kl. 00:03. Miljødirektoratet ble varslet umiddelbart etter at fellingen var kjent for Fylkesmannen. Og direktoratet bekreftet at det ville bli gitt en tilleggskvote på 2 dyr med umiddelbar virkning. Av denne tilleggskvoten er det felt 1 bjørn. Gjenværende betinget kvote for region 6, 7 og 8 er følgende 1 bjørn.

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Det nasjonale bestandsmålet for bjørn ble etter behandling av rovviltforliket (Representantforslag 163 S (2010-2011) satt til 13 årlige ynglinger, jf. rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) er satt til 3 årlige ynglinger av bjørn.

Følgende fremgår av rovviltforliket;

«Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. (...)

Dyr på utmarksbeite har mange positive kvaliteter, og det er viktig å sikre levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. Forlikspartene viser til den todelte målsetningen etter rovviltforliket fra 2004, og at utfordringen ligger i å ivareta begge deler uten at konfliktene mellom dem blir større enn nødvendig.(...)

2.2.19 Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. (...) I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet (...)»

Regional forvaltningsplan for rovvilt i region 6

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal og Trøndelag. Gjeldende plan ble vedtatt av Rovviltnemnda 22. mars 2018.

Forvaltningsplanen definerer hvilke deler av regionen forvaltningsmålet skal søkes oppnådd. Av forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 er følgende område definert som forvaltningsområde for bjørn:

«Trøndelag: Avgrenset av Nordlandsgrensen i nord, riksgrensen mot Sverige i øst, E6 i vest og Jørstadelva, Imsa og vassdraget (Grønningen, Skjelbreid, Holden) sørøstover til riksgrensen i sør. Fra det punktet Imsa krysser veien innover til Grønningen følger grensen veien. Grensen går på østsiden av vassdraget»

Brev fra statsråden

Det fremgår i brev fra Klima- og Miljøministeren 28. april 2014 at det skal være en tydeligere soneforvaltning.

«Et tydelig skille mellom soner skal innebære at vi skal ha lav terskel for tillatelse til uttak av rovdyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder. (...) I prioriterte yngleområder for rovdyr skal terskelen for å tillate uttak av rovdyr være tilsvarende høy, og beitenæringen og andre interesser skal der tilpasse seg rovdyrenes tilstedeværelse.»

Bestandsstatus

Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av Miljødirektoratet i vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn, jf. brev datert 1.

juni 2018 der direktoratet konstaterer i sine vurderinger at bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for regionene 6-8.

Bestanden av brunbjørn i Norge blir primært overvåka ved å analysere DNA fra innsamlet ekskrement og hår. De analyserte prøvene med DNA gjør det mulig å fastslå hvor mange brunbjørn som minimum har vært innom Norge i løpet av ett år, hvor de har oppholdt seg og fordelinga mellom hanner og binner. Bestandsmålet er gitt i tallet på årlige ynglinger. I følge Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin rapport 1494- 2018 ble det mest sannsynlig født 7 bjørnekull i Norge. Rapporten forteller om en liten økning i beregnede antall ynglinger av bjørn for region 6, fra 2016 til 2017. Med et beregnet antall ynglinger på 2,1 i 2017.

Bestandsrapportene fra perioden 2010-2017 tyder på at bjørnebestanden i region 6 er forholdsvis stabil, og under bestandsmålet for regionen. Det er registrert 31 individer av bjørn i regionen i 2017, 19 hanndyr og 12 binner. Dette er 2 dyr mer enn i 2016. Legger vi DNA- dataene fra de foregående år til grunn, ser vi at binneandelen over flere år har vært svakt økende (2017: 38,7 % 2016: 37,9 %, 2015: 42,1, 2014: 36,7 %, 2013: 34,3 %, 2012: 31,4 %, 2011: 30,8 %, 2010: 29,8 % og 2009: 29,6 %). Ut fra denne informasjonen kan vi forvente at binneandelen i bestanden i 2018 er ca. 40 % (1,5 ganger så mange hanndyr som binner) som er fastsatt som måltall i rovviltforliket.

I løpet av 2018 er det så langt registrert avgang på sju bjørner i region 6. Dette utgjør den høyeste avgangen av bjørn i regionen de seks siste årene. Rett nok er to av dyrene årsunger, som uansett har stor dødelighet og slik vil påvirke bestanden mindre. Men det er også for første gang i seksårsperioden felt en voksen bjørnebinne som vil ha direkte effekt på bestandsutviklingen.

Miljørettslige prinsipper

Fylkesmannen har ikke gjort noen nærmere vurdering av de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens kapittel II, eller vurdert bestandsmessige konsekvenser av et eventuelt uttak av bjørn i denne saken. Dette da det her treffes vedtak om avslag på søknader om skadefelling av bjørn, med bakgrunn i rovviltforskriften § 9. Det forventes ikke at disse avslagene vil ha noen påvirkning på naturmangfoldet.

Fylkesmannens vurdering

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i

forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Det aktuelle området ligger Namdalseid, Flatanger og Osen kommuner. Området ligger utenfor vedtatt forvaltningsområde for bjørn i region 6. Det er påvist 1 kadaver drept av bjørn 25. mai, og det er av rovviltkontakt antatt at skaden var forvoldt i tiden 22. – 23. mai.

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som yngleområder for bl.a. bjørn skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for bjørn er ikke nådd hverken nasjonalt eller i region 6, noe som medfører at terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelse på bjørn innenfor yngleområdet er svært høy. Området hvor den uverifiserte bjørneobservasjonen er gjort befinner seg i sin helhet utenfor det definerte forvaltningsområdet for bjørn i region 6.

Fylkesmannen finner ikke iverksetting av skadefelling som det riktige tiltaket i det aktuelle området på nåværende tidspunkt. Dette baserer seg på vurderinger av kriteriene listet opp i rovviltforskriften § 9. Det er ikke dokumenterte tap forvoldt av bjørn i området de siste to månedene, slik at hensynet til skadens omfang og utvikling tilsier at det ikke gis fellingstillatelse.

Fylkesmannens konklusjon

I utgangspunktet skal en skadefellingstillatelse ha til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Ved søknadstidspunktet var det ikke dokumentert skade i det aktuelle beiteområdet. Med bakgrunn i dette vurderer Fylkesmannen at det pr. søknadstidspunktet ikke er aktuelt å gi skadefellingstillatelse da det verken finnes ferske skader eller en verifisert observasjon. På bakgrunn av det ovenfor nevnte avslår Fylkesmannen søknad om skadefelling av bjørn i Namdalseid, Flatanger og Osen kommuner.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Simon Heier
rådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Namdalseid kommune	Gløttvegen 2	7750	NAMDALSEID
Flatanger kommune	Lauvsneshaugen 25	7770	FLATANGER
Osen kommune	Rådhusveien 13	7740	STEINSDALEN